

17 ARALIK 2007: ULUSLARARASI ORMANCILIK ANLAŞMASI BENİMSENDİ

Serdar YEGÜL¹

1992 yılında gerçekleştirilen Çevre ve Kalkınma Konferansı'ndan (UNCED) bu yana gösterilen uluslararası gayretler nihayet sonuç verdi ve 17 Aralık 2007 günü Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından Uluslararası Ormancılık Anlaşması benimsendi. Anlaşma metni öncelikle 28 Nisan 2007 tarihinde Birleşmiş Milletler Ormancılık Forumunun Yedinci Oturumunda (UNFF7) tüm dünya ülkeleri tarafından benimsenmiş, daha sonra ise 17 Ekim 2007 tarihinde Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi (ECOSOC) tarafından onaylamıştı.

Konunun geçmişine kısaca değinecek olursak, 1992 yılında Rio'da gerçekleştirilen Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda (UNCED) uluslararası bir ormancılık anlaşması metni üzerinde uzlaşmaya çalışıldı. Ne yazık ki, gelişmiş ülkeler (kuzey) ile gelişmekte olan ülkeler (güney) arasındaki meydana gelen anlaşmazlıklar bunu mümkün kılmadı. Ülkeler böyle bir anlaşma metni üzerinde anlaşamayınca, gelişmiş ülkelerin isteği doğrultusunda Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi (BÇS), gelişmekte olan ülkelerin isteği doğrultusunda ise Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi (ÇMS) benimsendi.. Oysa planlanan şey öncelikle uluslararası bir ormancılık anlaşması yapılması ve onun altında bu sözleşmelerin (BÇS-ÇMS) yer almasıydı.

Geçen 15 yıllık zaman zarfında öncelikle sürdürülebilir orman yönetimi konularına ilişkin 270 eylem önerisi geliştirildi ve bu eylem önerilerine politik destek sağlayabilmek ve uluslararası bir ormancılık anlaşmasının hazırlık çalışmalarını yürütmek üzere, 2000 yılında BM Ekonomik ve Sosyal Konseyi'nin bir alt organı olarak BM Ormancılık Forumu (UNFF) kuruldu. UNFF için beş yıllık bir çalışma programı yapılmış ve 2005 yılına gelindiğinde uluslararası anlaşmanın benimsenmesi planlanmıştı. Ancak 2005 yılına gelindiğinde yine olmadı, ülkeler yine bir anlaşma metni üzerinde uzlaşamadı. Derin görüş ayrılıkları yaşandı ve süreç, 2006 yılında açık uçlu bir sürece dönüştü.

2005'ten 2007'ye kadar geçen zaman zarfında uluslararası bir ormancılık anlaşmasına ve çok yıllık çalışma programına yönelik yoğun çalışmalar yürütüldü. Bu çabalar, BM Ormancılık Forumu Yedinci Oturumuna (UNFF7) gelindiğinde sonuçlarını verdi ve uluslararası bir ormancılık anlaşması benimsendi.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından benimsenen bu anlaşma yasal bağlayıcılığı olmayan², gönüllü bir anlaşmadır. Bununla birlikte UNFF7'ye katılan ülkelerin ortak görüşü, bu anlaşmanın bir *kilometre taşı* olduğu yönündedir. UNFF5'te yapılan sert tartışmalar ve sonrasındaki anlaşmazlıklar dikkate alındığında, böyle bir anlaşmanın yapılmış olması son derece büyük bir başarı olarak görülmektedir.

Ayrıca UNFF7'de 2007–2015 arası için Çok Yıllık Çalışma Programı da benimsenmiştir. Bu çalışma programına göre şimdi yeni hedef, yasal bağlayıcılığı olmayan bu anlaşmayı 2015 yılında yasal bağlayıcılığı olan bir anlaşma haline dönüştürmektir.

Uluslararası Ormancılık Anlaşması'na

<http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/LTD/N07/557/67/PDF/N0755767.pdf?OpenElement> isimli internet adresinden ulaşılabilir.

¹ Orman Mühendisi, e-posta: syegul@cevreorman.gov.tr, tel: 0312 207 5771

² Non-legally Binding Instrument (NLBI)